

ZAMIAST SZLICHTY

fot. Delfino

Jeszcze do niedawna w domach jednorodzinnych niemal wszystkie podkłady pod posadzki były wykonywane z zatartej na gładko szlichty betonowej. Rozwiązanie to było stosowane nawet na stropach o konstrukcji drewnianej. Jednak obecnie znacznie częściej inwestorzy decydują się na układanie podłóg w systemie suchej zabudowy, ponieważ technologia ta oszczędza czas i pozwala wprowadzić się do domu natychmiast po zakończeniu prac.

Tadeusz Lipski

Wymagania

Współczesne podkłady pod posadzki muszą spełniać wiele, czasami sprzecznych wymagań.

Po pierwsze powinny być niemal idealnie **równe i gładkie**. Dzieje się tak dlatego, że materiały posadzkowe są zazwyczaj bardzo cienkie - od kilku do najwyżej kilkunastu milimetrów. Na dodatek klei się je do podłoża na bardzo ciekłą spoinę,

nie ma więc możliwości korygowania jakichkolwiek błędów. Jeśli byłyby układane na nierównym podłożu, to posadzka wyglądałaby niezbyt estetycznie.

Po drugie powinny być **lekkie**, co ma szczególne znaczenie dla konstrukcji stropów. Trzeba bowiem zdawać sobie sprawę, że ciężar tradycyjnego podkładu betonowego grubości 4 cm to 75-100 kg/m² i stanowi około 1/3 ciężaru typowego stropu,

zaś waga suchego podkładu podłogowego to zaledwie 20-25 kg/m², czyli około 1/12 ciężaru typowego stropu. To duża różnica, istotna zwłaszcza przy projektowaniu stropów o dużej rozpiętości.

Po trzecie podkłady powinny być **szttywne i odporne na przebicie**, ponieważ zazwyczaj układane są na miękkich, elastycznych materiałach izolujących akustycznie. Z tego względu tradycyjna

szlichta powinna mieć grubość aż 7 cm, gdy nie jest zbrojona, i 3,5-4 cm, gdy jest zbrojona siatką z cienkich prętów stalowych. Dla porównania, grubość suchego podkładu podłogowego wynosi 2-3 cm, przy spełnieniu wymagań obowiązujących podczas budowy domów jednorodzinnych.

Po czwarte powinny być łatwe do wykonania, bo to zwykle pozwala inwestorowi zaoszczędzić pieniądze. W przypadku suchego jastrychu, podkład podłogowy można wykonać we własnym zakresie. Natomiast do ułożenia równej szlichty betonowej potrzebna jest zarówno wprawa, jak i odpowiedni sprzęt, dlatego powinien ją wykonać fachowiec.

To, oczywiście, tylko najważniejsze wymagania. Jednak czasami decydujące mogą się okazać takie cechy, jak możliwość wykonywania robót w zimie, brak przerw technologicznych, odporność na ogień czy zawilgocenie. No i na koniec cena gotowego wyrobu – dlatego wyboru powinien dokonać inwestor w porozumieniu z projektantem, ewentualnie kierownikiem budowy.

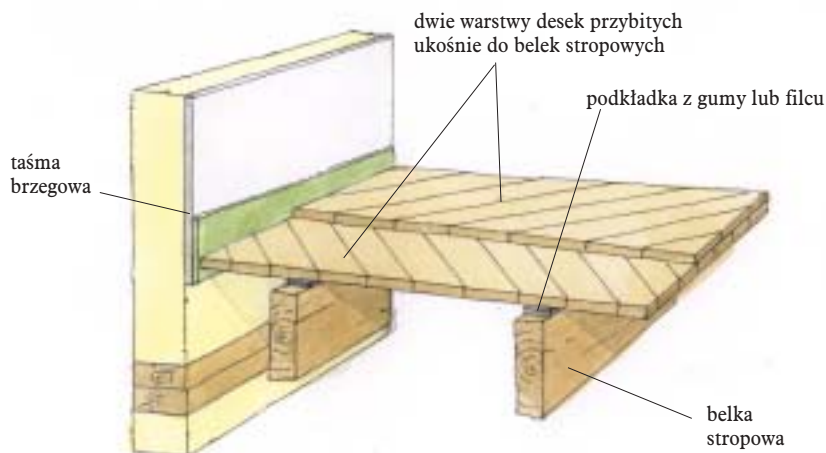
Suchy podkład podłogowy

Wykonanie „suchego” podkładu pod posadzkę znane jest i stosowane od wieków. Jednak wraz z postępem technologicznym w użyciu są coraz nowocześniejsze materiały o coraz lepszych właściwościach.

Deski - przybite do drewnianych belek stropowych lub legarów ułożonych na gruncie, ewentualnie na monolitycznym stropie (tzw. ślepa podłoga), to tradycyjny podkład pod posadzkę. Aby deski miały wystarczającą sztywność i nie „klawiszowały” powinny być układane na pióro i wpust lub na styk, ale w dwóch wzajemnie prostopadłych warstwach. Przy tym wskazane jest przybijanie ich pod kątem 45° do belek głównych **1**. Jest to nieco trudniejsze i związane z powstawaniem większej ilości odpadów, ale wtedy sztywność podkładu wzrasta. Grubość desek w dużej mierze zależy od rozstawu belek (30-80 cm); dla układów pojedynczych zwykle wystarczająca jest grubość 32-50 mm, a dla podwójnych 19-28 mm.

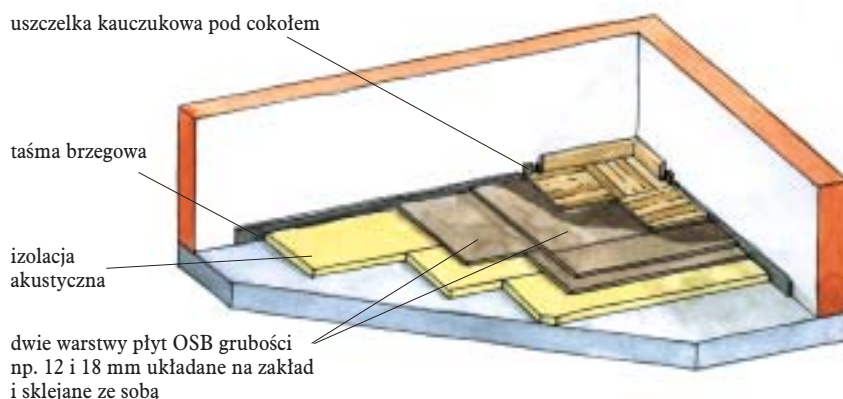
Sklejka wodoodporna – (grubość 18-22 mm) to znacznie nowocześniejszy materiał, pozwalający na szybsze i mniej pracochłonne wykonywanie podkładu.

Suchy jastrych

1 Przykład sztywnego i mocnego podkładu podłogowego z podwójnie ułożonych desek

2 Suchy jastrych z podwójnych płyt OSB na żelbetowym stropie wraz z warstwą izolacji akustycznej

dwie warstwy płyt OSB grubości np. 12 i 18 mm układane na zakład i sklejane ze sobą

To dobre rozwiązanie, gdy pojedynczą warstwę płyt przybija się bezpośrednio do legarów lub belek, jednak nie zdaje egzaminu przy układaniu podłogi na miękkiej izolacji akustycznej. Wtedy trzeba zastosować dwie warstwy płyt **2**. Mogą to być tańsze wyroby wiórowe lub paździerzowe, ale powinny być wodoodporne. Płyty muszą być ze sobą sklejone, a zakład nie może być mniejszy niż 7 cm (najlepiej pół szerokości płyty). Łączna grubość podkładu powinna wynosić 20-30 mm, z tym, że ze względów akustycznych warto stosować płyty o różnej grubości.

Suchy jastrych gipsowy – to ostatni wprowadzony na nasze budowy materiał podkładowy. Są to sklejone ze sobą dwie albo trzy warstwy płyt gipsowo-kartonowych, ewentualnie gipsowo-włóknowych. Do produkcji używa się płyt grubości 8 mm (3 warstwy), 10 lub 12,5 mm (dwie warstwy). Dostępne są także wyroby ze-

spolone z warstwą izolacji akustycznej lub termicznej ze styropianu grubości 2-6 cm, miękkiej płyty pilśniowej bądź wełny mineralnej grubości 1 cm **3**. Płyty mają wyprofilowane krawędzie, umożliwiające połączenie na pióro i wpust lub zakład. Dzięki temu możliwe jest uzyskanie równej i gładkiej powierzchni posadzki. Typowe wymiary płyt to: szerokość 60 cm i długość 200-240 cm.

3 Płyty gipsowo-włóknowe z warstwą wełny mineralnej (fot. Fels-Werke Xella)

>> Układanie suchego jastrychu

Zaletą suchego podkładu podłogowego jest to, że można go stosować zarówno w domach nowo budowanych, jak i starych - remontowanych lub modernizowanych. Kolejność prac zawsze pozostaje taka sama.

Przygotowanie podłoża to wstępna czynność, od której w dużym stopniu zależy ostateczny efekt, czyli równa i gładka powierzchnia jastrychu. Niewielkie nierówności betonowego podłoża (podłogi na gruncie lub stropu) nieprzekraczające 10 mm wyrównuje się płynną szpachlówką, tzw. wylewką samopoziomującą **4, 5**. Jest to rozwiązanie najłatwiejsze, najszybsze i najbardziej efektywne. Większe różnice poziomów (10-50 mm) zwykle wyrównuje się suchą podsypką **6**. Jej zaletą jest to, że nie wymaga zagęszczania, nie trzeba również czekać na wyschnięcie wylewki. Natomiast przy układaniu nowej podłogi na deskach należy wcześniej położyć papier pakowy lub bitumowany, ewentualnie folię budowlaną w celu uszczelnienia podłoża. Na starych, ale równych posadzkach, wystarczy ułożyć tekturę falistą lub cienką warstwę pianki polietylenowej (grubości do 5 mm).

4 Układanie wylewki samopoziomującej (fot. Henkel Bautechnik)

5 Odpowietrzanie wylewki samopoziomującej (fot. Henkel Polska)

6 Układanie suchej podsypki pod płyty jastrychu (fot. Fels Werke Xella)

Dylatacje **7**. Wykonuje się je w ten sposób, że do ścian oraz rur przechodzących przez strop przykleja się tzw. taśmę brzegową, czyli pas pianki polietylenowej grubości 1-2 cm i szerokości 5-15 cm (wymiary zależą od całkowitej grubości warstw podłogowych). Piankę można zastąpić każdym materiałem elastycznym, np. styropianem, wełną mineralną, korkiem. Materiały te nie tylko niwelują boczne przenoszenie dźwięków, ale też umożliwiają swobodne rozszerzanie się i kurczenie jastrychu na skutek zmiennej wilgotności i temperatury otoczenia.

7 Układanie taśmy brzegowej na całym obwodzie ścian wewnętrznych (fot. Rigips)

Układanie płyt **8, 9** można rozpocząć od drzwi lub lewego narożnika pomieszczenia - wymuszają to wyprofilowane krawędzie elementów. Płyty układa się w sposób ciągły, co oznacza, że resztką z jednego rzędu stanowi początek następnego. Dzięki temu ogranicza się ilość odpadów, a także łatwo jest przesunąć fugi przynajmniej o 25 cm (nie mogą się krzyżować). Połączenia na pióro i wpust lub na zakład należy skleić oraz docisnąć. Czasami dodatkowo łączy się je systemowymi wkrętami. Nadmiar kleju służy do szpachlowania fug, które i tak powinny się w ten sposób wzmocnić oraz uszczelnić.

8 Obcinanie wypustu (felcu) w płytach mających znaleźć się przy ścianie (fot. Rigips)

9 Układanie elementów suchego jastrychu (fot. Rigips)

Wykończenie powierzchni **10** zwykle polega na zagruntowaniu całej powierzchni jastrychu, szczególnie gdy przewidziana jest posadzka z paneli podłogowych czy mozaiki drewnianej. Pozwala to na związanie znajdującego się na powierzchni pyłu oraz silniejsze połączenie posadzki z podkładem. Natomiast w przypadku cienkich wykładzin dywanowych lub z PVC konieczne jest jeszcze dodatkowe zaszpachlowanie całej powierzchni. Podobnie jak wtedy, gdy po podłodze ma się poruszać wózek inwalidzki czy krzeselko na kółkach, z tym, że grubość warstwy nie powinna być mniejsza niż 2 mm.

10 Szpachlowanie spoin pomiędzy płytami suchego jastrychu (fot. Fels Werke Xella)